

EXPECTED IMPLICATIONS OF NEW COMMUNITY LEGAL ACTS REGARDING PLANT PROTECTION FOR ORGANIC FARMING

Summary

Two new Community legal acts: Regulation 1107/2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC and the Directive 2009/128/EC establishing a framework for Community action to achieve the sustainable use of pesticides were analyzed. The expected influence on organic farming was considered. The results of implementing the legal acts are possible to predict only partially, since detailed requirements regarding some of the resolutions are to be defined in the following years. The cooperation and commitment of organizations working in the area of organic agriculture in developing detailed requirements to the new legal acts is very desirable. On the basis of the present text we may expect the following changes: - obligatory integrated plant protection may result in increased demand for biological and ecological plant protection products; - quicker access to the plant protection products containing the new active substances may be expected; - simplifications in registration of plant protection products used in organic farming can help to improve the supply; - use of safer agrochemicals will probably contribute to improvement of environment in longer period.

PRZEWIDYWANE KONSEKWENCJE NOWYCH UNIJNYCH PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH OCHRONY ROŚLIN DLA ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO

Streszczenie

Przeanalizowano dwa nowe Wspólnotowe akty prawne: Dyrektywę 2009/128/WE ustanawiającą ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów i Rozporządzenie 1107/2009 dotyczące wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin i uchylające Dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG. Przedmiotem analizy był przewidywany wpływ na rolnictwo ekologiczne. Skutki wprowadzenia tych aktów prawnych są tylko częściowo możliwe do przewidzenia, ponieważ szczegółowe wymagania dotyczące realizacji niektórych postanowień zostaną opracowane w nadchodzących latach. Bardzo pożądana jest współpraca i zaangażowanie jednostek działających na rzecz rolnictwa ekologicznego w opracowywaniu szczegółowych wymagań do nowych aktów prawnych. Na podstawie znanych postanowień można spodziewać się następujących zmian: - obowiązkowe stosowanie integrowanej ochrony roślin prawdopodobnie wpłynie na wzrost popytu na środki ekologiczne i biologiczne; - można spodziewać się szerszego i szybszego dostępu do środków ochrony roślin zawierających nowe substancje aktywne; - uproszczenia w rejestracji środków ochrony roślin stosowanych w rolnictwie ekologicznym mogą przyczynić się do poprawy ich podaży; - używanie bezpieczniejszych agrochemikaliów w dłuższym okresie prawdopodobnie przyczyni się do poprawy środowiska naturalnego.

1. Wstęp

W dniu 24 listopada 2009 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zostały opublikowane dwa akty prawne, które w przyszłości wywrą duży wpływ na praktykę ochrony roślin we wszystkich państwach członkowskich Unii, w tym w Polsce:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE uchwalona przez Parlament Europejski 21 października 2009 roku ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz. U. UE 24.11.2009 L 309/71);
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 uchwalone przez Parlament Europejski 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin i uchylające Dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. U. UE 24.11.2009 L 309/1).

Publikacja przedstawia najważniejsze postanowienia nowych aktów prawnych z omówieniem ich przewidywanego wpływu na rolnictwo ekologiczne. Analiza przewidywanego wpływu tych przepisów na chemiczną ochronę roślin i rolnictwo konwencjonalne została przedstawiona w odrębnej publikacji [2].

2. Materiał i metodyka

Przeprowadzono analizę Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów i Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 dotyczącego wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego Dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG, następnie sporządzono wykaz głównych postanowień tych aktów prawnych oraz w oparciu o wiedzę własną oraz literaturę oceniono przewidywane konsekwencje ich wprowadzenia dla rolnictwa ekologicznego.

W analizie wzięto również pod uwagę najważniejsze aktualnie obowiązujące polskie i unijne przepisy dotyczące rolnictwa ekologicznego:

1. Ustawę z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym [9].
2. Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 [8] z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91.

3. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli.

4. Rozporządzenie Komisji (WE) NR 1254/2008 z dnia 15 grudnia 2008 r. [4] zmieniające rozporządzenie (WE) nr 889/2008 [5], ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli.

5. Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1235/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. [3] ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do ustaleń dotyczących przywozu produktów ekologicznych z krajów trzecich.

Nowo przyjęte akty prawne dotyczące ochrony roślin wywrą zapewne szeroki wpływ na pracę szeregu urzędów i instytucji działających na rzecz rolnictwa oraz codzienność rolników gospodarujących w sposób konwencjonalny jak również na kształt innych aktów prawnych, zarówno unijnych, jak i polskich. W niniejszej publikacji nie podejmowano jednak tych zagadnień. Konsekwencje wprowadzenia analizowanych aktów prawnych dla celów niniejszej publikacji oceniano tylko i wyłącznie z punktu widzenia praktyki rolnictwa ekologicznego w Polsce oraz ewentualnych działań, które organizacje pracujące na rzecz rolnictwa ekologicznego mogą lub powinny podjąć w związku z ich wprowadzeniem.

3. Rezultaty i dyskusja

Dyrektywa 2009/128 [1], ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów, uprawomocniła się i weszła w życie następnego dnia po opublikowaniu, tj. 25 listopada 2009 roku. Państwa członkowskie są zobowiązane do przyjęcia krajowych aktów prawnych niezbędnych do wdrożenia Dyrektywy do dnia 14 grudnia 2011.

Poniżej kolejno przedstawiono najważniejsze postanowienia Dyrektywy wraz z komentarzem dotyczącym przewidywanego wpływu na rolnictwo ekologiczne w Polsce.

Na wstępie warto jednak podkreślić, że tytuł dyrektywy jest nieco mylący, ponieważ sugeruje, iż dotyczy ona wszystkich pestycydów, gdy tymczasem jej treść (art. 2) mówi wyraźnie, że dotyczy tylko środków ochrony roślin. Przypomnijmy, że pestycydy dzielą się na środki ochrony roślin (stosowane w rolnictwie) oraz produkty biobójcze, stosowane poza rolnictwem (takie jak muchozol, trutka na szczyry albo środki do ochrony mebli przeciw kornikom). W Polsce, podobnie jak w większości państw członkowskich, za rejestrację każdej z grup pestycydów odpowiedzialna jest inna instytucja: rejestrację środków ochrony roślin prowadzi Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a produktów biobójczych Urząd do spraw Rejestracji Leków i Produktów Biobójczych podległy Ministerstwu Zdrowia.

Najważniejsze działania, które zostaną podjęte po wejściu w życie Dyrektywy ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz osiągnięcia zrównoważonego stosowania pestycydów to:

1. Sporządzenie krajowych planów działania w celu zmniejszenia zagrożeń ze strony chemicznej ochrony roślin.

Krajowe plany działania powinny zostać opracowane do dnia 14 grudnia 2012.

– Krajowy plan działania może wpłynąć pozytywnie na praktykę rolnictwa ekologicznego (na przykład przez wyrażenie poparcia tej gałęzi rolnictwa), ale trudno powiedzieć czy i w jaki sposób wpłynie, ponieważ nie są jeszcze znane jego założenia. Organizacje działające na rzecz rolnictwa ekologicznego powinny wziąć udział w opracowywaniu planu działania lub opracować najważniejsze punkty, które do tego planu powinny zostać wprowadzone i przedstawić je zespołowi odpowiedzialnemu za opracowanie krajowego planu działania.

2. Stworzenie systemu szkoleń w celu podnoszenia świadomości zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin dla dystrybutorów i profesjonalnych użytkowników. System ma zostać utworzony w państwach członkowskich do 14 grudnia 2013. Od 14 grudnia 2015 środki ochrony roślin do stosowania profesjonalnego sprzedawane będą w państwach członkowskich tylko rolnikom przeszkolonym i posiadającym certyfikat.

– Szkolenia dla profesjonalnych użytkowników pestycydów prowadzone są w Polsce od 1995 roku [10], a w interesie rolników ekologicznych jest położenie nacisku na tematykę biologicznych środków ochrony roślin jako alternatywę dla chemicznej ochrony tam, gdzie to możliwe oraz rolę i wykorzystanie organizmów pożytecznych. Szersze stosowanie środków biologicznych powinno przyczynić się do zwiększenia ich dostępności i spadku cen.

3. Lepsze informowanie społeczeństwa, w tym nieprofesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin o konieczności przestrzegania zasad stosowania oraz ostrożności i bezpieczeństwa.

– Działanie to nie jest skierowane do rolników i nie będzie miało wpływu na praktykę rolniczą. Organizacje ekologiczne mogłyby jednak służyć pomocą w opracowywaniu kampanii informacyjnych.

4. Przeprowadzanie regularnych kontroli sprzętu do stosowania środków ochrony roślin w celu zmniejszenia narażenia operatorów i zapobieganiu ich nadmiernemu przedostawaniu się do środowiska. Do 14 grudnia 2016 cały sprzęt do stosowania środków ochrony roślin w państwach członkowskich powinien zostać skontrolowany przynajmniej raz.

– Realizacja tego punktu nie powinna przynieść konsekwencji dla praktyki rolniczej, ponieważ regularne kontrole sprzętu do stosowania środków ochrony roślin prowadzone są w Polsce od 1995 roku [10].

5. Wprowadzenia zakazu aplikacji środków ochrony roślin z użyciem samolotów za wyjątkiem sytuacji wyjątkowych. Warunki, w jakich można prowadzić opryski z powietrza zostaną określone przez wyznaczone organy w każdym państwie członkowskim. Od 01.01.2013 wprowadzony zostanie obowiązek stosowania najlepszych dostępnych urządzeń ograniczających znoszenie cieczy roboczej.

– W rolnictwie ekologicznym nie prowadzi się aplikacji środków z powietrza, zatem postanowienie to nie wpłynie na rolnictwo ekologiczne oraz nie wymaga działań ze strony organizacji ekologicznych.

6. Stosowania szczególnych środków ochrony środowiska wodnego przed zanieczyszczeniami przez środki ochrony roślin.

– Wpływ na praktykę rolnictwa ekologicznego jest wątpliwy, jednak organizacje ekologiczne mogłyby wziąć udział w ustaleniu, jakie szczególne środki ostrożności powinny zostać podjęte.

7. Ustalenia obszarów, na których stosowanie środków ochrony roślin jest zakazane lub znacznie ograniczone.

– Obszary takie (np. parki narodowe) istnieją w Polsce już obecnie. Prawdopodobnie jest wprowadzenie dodatkowo zakazu lub ograniczenia stosowania chemicznych środków ochrony roślin na innych obszarach, np. w parkach miejskich. Organizacje ekologiczne mogłyby wyrazić opinię co do tego na jakich obszarach zakaz stosowania bądź ograniczenie stosowania powinno zostać wprowadzone.

8. Wprowadzenie nowych zasad postępowania z opakowaniami i pozostałościami po środkach ochrony roślin.

– Obecnie Polska należy do czołówki europejskiej w zakresie skuteczności zbioru opakowań po środkach ochrony roślin – w roku 2009 zebranych zostało ponad 50% tych opakowań. Organizacje ekologiczne mogłyby włączyć się do kampanii mającej na celu dalszą poprawę efektywności zbiórki zużytych opakowań.

9. Zobowiązanie państw członkowskich do promowania ochrony roślin o niskim zużyciu pestycydów, czyli rolnictwa ekologicznego i integrowanego. Do 30 czerwca 2013 państwa członkowskie powinny stworzyć warunki niezbędne dla wdrożenia integrowanej ochrony roślin.

– Postanowienie wpłynie na praktykę rolniczą, ponieważ równoległe Rozporządzenie [7] omówione w dalszej części artykułu wprowadza obowiązek stosowania integrowanej ochrony od 01.01.2014. Wpłynie również na praktykę rolnictwa ekologicznego, ponieważ z dużym prawdopodobieństwem przyczyni się do wzrostu popytu na środki ochrony roślin zakwalifikowane do stosowania w rolnictwie ekologicznym. Wzrost popytu powinien przynieść poprawę zaopatrzenia w te środki. Niewykluczone, że „zachęcanie do stosowania ochrony roślin o niskim zużyciu pestycydów” może oznaczać dodatkowe środki na promocję rolnictwa ekologicznego.

10. Pomiar postępów w ograniczaniu zagrożeń ze strony środków ochrony roślin za pomocą właściwych, zharmonizowanych wskaźników.

– Dotyczy wprowadzenia odpowiednich narzędzi statystycznych. Nie wpłynie na rolnictwo ekologiczne.

11. Zorganizowanie w Unii Europejskiej systemu wymiany informacji dotyczących tych zagrożeń.

– Działanie organizacyjne na szczeblu Wspólnoty. Nie wpłynie na rolnictwo ekologiczne.

Rozporządzenie nr 1107/2009 [7] dotyczące wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin i uchylające Dyrektywę Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG uprawomocniło się dwudziestego dnia po publikowaniu, tj. 15 grudnia 2009 roku, a zacznie obowiązywać od 14 czerwca 2011 roku (18 miesięcy po uprawomocnieniu). Podobnie jak inne rozporządzenia unijne będzie obowiązywało w państwach członkowskich bezpośrednio, czyli bez konieczności implementacji przez krajowe akty prawne. Pewne zmiany prawne przed jego wprowadzeniem będą jednak niezbędne, chociażby ze względu na konieczność zmiany dotychczasowego systemu.

Najważniejsze działania, które zostaną podjęte po wejściu w życie Rozporządzenia 1107/2009 [7] dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin to:

12. Ustanowienie w UE trzech stref wzajemnego uznawania zezwoleń przez państwa członkowskie: północnej, centralnej i południowej. Wydawanie zezwoleń na dopuszczenie do obrotu środka ochrony roślin na podstawie oceny dokumentacji przeprowadzonej przez wskazane przez wnioskodawcę państwo członkowskie UE (jedno państwo w strefie), przy czym każde z państw strefy odrębnie zezwala lub odmawia zezwo-

lenia na dopuszczenie do obrotu środka na swoim terytorium w oparciu o stanowisko państwa oceniającego. Polska jest w strefie centralnej, razem z Austrią, Belgią, Czechami, Holandią, Irlandią, Luksemburgiem, Niemcami, Rumunią, Słowacją, Słowenią, Węgrami i Wielką Brytanią.

– Postanowienie wpłynie na rejestrację środków ochrony roślin i można się spodziewać, że będzie korzystne dla rolnictwa ekologicznego. Przynależność Polski do strefy centralnej, w której jest wiele państw o rozwiniętym rolnictwie ekologicznym może wpłynąć na poprawę dostępności środków i możliwości ochrony upraw ekologicznych.

13. Państwa członkowskie nie mogą zakazać wprowadzenia do obrotu zaprawionego ziarna, jeżeli zaprawa nasienna uzyskała rejestrację w przynajmniej jednym państwie członkowskim Unii Europejskiej.

– Postanowienie to może poprawić dostęp do zapraw nasiennych zakwalifikowanych do stosowania w rolnictwie ekologicznym w innych państwach członkowskich.

14. Ustanowienie na poziomie UE wykazu substancji (innych niż substancja aktywna, sejfner i synergetyk), które nie mogą być stosowane w SOR.

– Ponieważ trudno się spodziewać, że substancje stosowane obecnie w rolnictwie ekologicznym zostaną zakazane w ochronie postanowienie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rolnictwo ekologiczne. W dłuższym okresie może przyczynić się do poprawy stanu środowiska naturalnego.

15. Ustanowienie na poziomie UE wykazów substancji aktywnych, sejfnerów (substancji zabezpieczających) i synergetyków (substancji wspomagających działanie), które mogą być stosowane w środkach ochrony roślin - dotychczas istniał tylko wykaz substancji aktywnych. Ustanowienie programu przeglądu znajdujących się w obrocie sejfnerów i synergetyków. Do 14 grudnia 2014 r. przyjęte zostaje rozporządzenie ustanawiające program prac dla stopniowego przeglądu synergetyków i sejfnerów. Do 2019 roku mogą być w obrocie środki zawierające sejfner i synergetyki nie poddane przeglądowi (znajdujące się w trakcie oceny).

– Przegląd synergetyków i sejfnerów, podobnie jak przegląd substancji aktywnych, może się przyczynić do wycofania niektórych środków ochrony roślin z rynku. Nie powinny to być środki ekologiczne, jednak nie można tego wykluczyć, ponieważ doświadczenie mówi, że podczas poprzedniego przeglądu substancji aktywnych wiele z nich wycofano nie z powodu potencjalnej szkodliwości, ale z powodów czysto finansowych: nie znalazła się firma skłonna pokryć koszty niezbędnych badań. Warto również podkreślić, że ewentualne wycofania nastąpią najwcześniej w roku 2017.

16. Wprowadzenie nowego kryterium oceny dla składników środków ochrony roślin – brak wpływu na układ hormonalny. Projekt wymagań zostanie przygotowany do dnia 14.12.2013.

– Wpływ na rolnictwo ekologiczne nie jest spodziewany. W dłuższym okresie realizacja tego zapisu może przyczynić się do poprawy stanu środowiska naturalnego.

17. Ustalanie okresu dopuszczenia substancji aktywnych do stosowania w środkach ochrony roślin proporcjonalnie do ryzyka związanego ze stosowaniem tych substancji. Obecnie substancja aktywna po pozytywnej ocenie dopuszczana jest do stosowania na terenie Unii Europejskiej na 10 lat. Po tym okresie konieczna jest ponowna jej ocena. W przyszłości, zgodnie z rozporządzeniem, substancje niskiego ryzyka (uznane za bezpieczniejsze) będą miały okres dopuszczenia do stosowania wydłużony do 15 lat, a substancje wysokiego ryzyka (inaczej substancje nadające się do zastąpienia) skrócony do maksimum 7 lat.

– Postanowienie jest korzystne dla niektórych substancji aktywnych stosowanych w rolnictwie ekologicznym. Wydłużenie okresu dopuszczenia do stosowania może przyczynić się do niewielkiego spadku kosztów rejestracji środków ochrony roślin stosowanych w rolnictwie ekologicznym, a w dalszej kolejności do niewielkiego spadku ich cen.

18. Określenie dodatkowych zasad dopuszczania do stosowania w środkach ochrony roślin substancji nadających się do zastąpienia, dla których istnieją alternatywne – mniej toksyczne substancje aktywne.

– Bezpośredni wpływ na rolnictwo ekologiczne nie jest spodziewany. W dłuższym okresie realizacja tego zapisu może przyczynić się do poprawy stanu środowiska naturalnego.

19. Określenie zasad dopuszczania do stosowania w ochronie roślin tzw. substancji podstawowych, które nie są bezpośrednio wprowadzane do obrotu jako środek ochrony roślin i znajdują się w obrocie z uwagi na inne zastosowania. Do grupy substancji podstawowych zostaną prawdopodobnie zaliczone substancje stosowane w przemyśle spożywczym takie jak oleje roślinne, żelatyna czy lecytyna. Przewidziane jest bezterminowe dopuszczanie substancji podstawowych do stosowania w ochronie roślin na terenie Unii Europejskiej, przy czym z wnioskiem może wystąpić nie tylko producent, ale również państwo członkowskie lub „inna zainteresowana strona”.

– Z uwagi na to, że substancje podstawowe stosowane są w ochronie roślin w rolnictwie ekologicznym postanowienie to prawdopodobnie poprawi dostępność środków ochrony roślin dla rolnictwa ekologicznego.

20. Postanowienia mające na celu poszerzenia możliwości ochrony upraw małoobszarowych. Wydłużenie okresu ochrony danych dla środków zarejestrowanych na zastosowania małoobszarowe. Okres ochrony danych środka zostanie wydłużony o 3 miesiące dla każdego zarejestrowanego zastosowania małoobszarowego, z tym że w sumie nie więcej niż o 3 lata dla środka. Rozszerzenie zakresu stosowania środków na zastosowania małoobszarowe będzie odbywać się na wniosek producenta lub podmiotów innych niż producent (np. jednostek urzędowych lub naukowych zajmujących się sprawami rolnictwa, branżowych organizacji rolniczych lub użytkowników profesjonalnych). Producent jest informowany o rozszerzeniu, ale jego zgoda na rozszerzenie nie jest wymagana.

– Działania mogą poszerzyć etykiety środków zakwalifikowanych do stosowania w rolnictwie ekologicznym i zwiększyć możliwości ochrony.

21. Wprowadzenie obowiązku stosowania środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony roślin od 01.01.2014.

– Prawdopodobnie po 01.01.2014 otrzymanie dopłat do produkcji rolnej będzie uzależnione od stosowania integrowanej ochrony. Postanowienie powinno przyczynić się do zwiększenia popytu na środki biologiczne i ekologiczne. Można zatem spodziewać się, że poprawi się ich dostępność i być może w niewielkim stopniu spadną ceny.

22. Wprowadzenie zakazu wprowadzania do obrotu i stosowania adiuwantów (preparatów wspomagających skuteczność działania środków ochrony roślin) zawierających substancje niedopuszczone przez Komisję Europejską do stosowania w adiuwantach.

– Wpływ na rolnictwo ekologiczne nie jest spodziewany.

4. Podsumowanie

W świetle zapisów narzucających na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia wszystkich koniecznych

środków zachęcających do stosowania ochrony roślin o niskim zużyciu pestycydów (czyli integrowanej ochrony roślin i rolnictwa ekologicznego) można spodziewać się, że nowe przepisy będą miały korzystny wpływ na rolnictwo ekologiczne. Wiele zapisów jest ogólnych i nie można mieć pewności, w jaki sposób zostaną zrealizowane. Wiele innych wymaga sporządzenia planów bądź określenia wymagań w przyszłości, zatem nie można obecnie mieć pewności co do skutków, które przyniosą.

Jednak wiele analizowanych zapisów daje nadzieje na poprawę dostępności środków ochrony roślin do stosowania w rolnictwie ekologicznym. Można przewidywać wzrost popytu na te środki i uproszczenie procedur rejestracyjnych dla preparatów zawierających substancje podstawowe i substancje aktywne niskiego ryzyka. Kilka innych zapisów, w krótkim okresie nie wywrze wpływu na rolnictwo ekologiczne, ale w dalszej perspektywie może przyczynić się do poprawy stanu środowiska naturalnego. Nowe przepisy wydają się spójne z obecnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego.

Można zatem spodziewać się, że wejście w życie nowych aktów prawnych dotyczących ochrony roślin przyniesie zmiany korzystne dla rolnictwa ekologicznego.

5. Literatura

- [1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z 21 października 2009 roku ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz. U. UE 24.11.2009 L 309/71).
- [2] Matyjaszczyk E.: Przewidywane konsekwencje nowych unijnych przepisów dotyczących ochrony roślin dla polskiego rolnictwa. Prog. Plant Prot., 2010 (praca w druku).
- [3] Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1235/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do ustaleń dotyczących przywozu produktów ekologicznych z krajów trzecich. (Dz. U. UE 12.12.2008 L 334/25).
- [4] Rozporządzenie Komisji (WE) NR 1254/2008 z dnia 15 grudnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 889/2008 ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli (Dz. U. UE 16.12.2008 L 337/80).
- [5] Rozporządzenie Komisji nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli.
- [6] Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lipca 2004 r. w sprawie określenia jednostki organizacyjnej kwalifikującej środki ochrony roślin do stosowania w rolnictwie ekologicznym oraz prowadzącej wykaz tych środków (Dz. U. nr 164 z 2004 r. poz. 1719).
- [7] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzenia do obrotu środków ochrony roślin i uchylające Dyrektywę Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. U. UE 24.11.2009 L 309/1).
- [8] Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz. Urz. UE.L 2007 Nr 189, poz. 1, ze zm.).
- [9] Ustawa o rolnictwie ekologicznym z dnia 25 czerwca 2009 r. (Dz. U. nr 116 z 2009r., poz 975).
- [10] Ustawa z dnia 12 lipca 1995 o ochronie roślin uprawnych (Dz. U. nr 90 poz. 446).